

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

17.10.2013

B7-0484/2013

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia Komisji

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa: dążenie do wzmocnienia partnerstwa. Stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie sprawozdań za rok 2012 (2013/2621(RSP))

Pier Antonio Panzeri, Jacek Saryusz-Wolski
w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych

RE\1007069PL.doc

PE519.362v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa: dążenie do wzmocnienia partnerstwa. Stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie sprawozdań za rok 2012 (2013/2621(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikaty Komisji z dnia 11 marca 2003 r. pt. „Rozszerzona Europa – sąsiedztwo – nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” (COM(2003)0104), z dnia 12 maja 2004 r. pt. „Europejska polityka sąsiedztwa – dokument strategiczny” (COM(2004)0373), z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie wzmocnienia europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2006)0726), z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie silnej europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2007)0774), z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie Partnerstwa Wschodniego (COM(2008)0823), z dnia 20 maja 2008 r. pt. „Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego” (COM(2008)0319), z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie podsumowania europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2010)0207) oraz z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie „Dialogu na rzecz migracji, mobilności i bezpieczeństwa z państwami południowego regionu Morza Śródziemnego” (COM(2011)0292),
- uwzględniając wspólne komunikaty Komisji Europejskiej i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa – dążenie do wzmocnienia partnerstwa (JOIN(2013) 4 final), z dnia 25 maja 2011 r. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” (COM(2011)0303) oraz z dnia 8 marca 2011 r. „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” (COM(2011)0200),
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2010 r., 20 czerwca 2011 r. i 22 lipca 2013 r. dotyczące europejskiej polityki sąsiedztwa, a także konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych i Handlu Unii Europejskiej z dnia 26 września 2011 r. oraz Rady Europejskiej z dnia 7 lutego 2013 r.,
- uwzględniając wspólne komunikaty Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 15 maja 2012 r. pt. „Partnerstwo Wschodnie: Plan działania w okresie poprzedzającym szczyt jesienią 2013 r.” (JOIN(2012)0013 final) i pt. „W sprawie realizacji nowej europejskiej polityki sąsiedztwa” (JOIN(2012)0014 final) oraz towarzyszące im wspólne dokumenty robocze służb z dnia 20 marca 2013 r. („Sprawozdania regionalne”, SWD(2013)0085 i 0086),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu sąsiedztwa i partnerstwa¹,

¹ Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 1.

- uwzględniając deklarację barcelońską ustanawiającą partnerstwo eurośródziemnomorskie, przyjętą podczas eurośródziemnomorskiej konferencji ministrów spraw zagranicznych, która odbyła się w dniach 27 i 28 listopada 1995 r. w Barcelonie,
- uwzględniając deklarację w sprawie regionu Morza Śródziemnego wydaną na paryskim szczycie w dniu 13 lipca 2008 r.,
- uwzględniając rezolucję z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie Unii na rzecz Regionu Morza Śródziemnego¹,
- uwzględniając partnerstwo z Deauville zapoczątkowane na posiedzeniu przywódców G8 w Deauville w maju 2011 r., którego stroną jest UE,
- uwzględniając wspólne deklaracje przyjęte podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Pradze w dniu 7 maja 2009 r. oraz szczytu Partnerstwa Wschodniego w Warszawie w dniach 29–30 września 2011 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie z posiedzenia ministrów spraw zagranicznych Partnerstwa Wschodniego w Brukseli w dniu 23 lipca 2012 r.,
- uwzględniając decyzję Rady 2011/424/WPZiB z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie mianowania specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej w południowym regionie Morza Śródziemnego² oraz decyzję Rady 2011/518/WPZiB z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie mianowania specjalnego przedstawiciela Unii Europejskiej w regionie Kaukazu Południowego i ds. kryzysu w Gruzji³,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru wschodniego⁴ i w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru południowego⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie odzyskiwania mienia przez kraje wiosny arabskiej przechodzące przemiany⁷,
- uwzględniając zalecenie z dnia 12 września 2013 r. w sprawie polityki UE wobec Białorusi⁸,
- uwzględniając rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie wolności prasy i mediów na

¹ Dz.U. C 161E z 31.5.2011, s. 126.

² Dz.U. L 188 z 19.7.2011, s. 24.

³ Dz.U. L 221 z 27.8.2011, s. 5.

⁴ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 105.

⁵ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 114.

⁶ Dz.U. C 168 E z 14.06.13, s. 26.

⁷ Teksty przyjęte, P7_TA-PROV(2013)0224.

⁸ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0382.

świecie¹,

- uwzględniając rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie strategii wolności cyfrowej w polityce zagranicznej UE²,
- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 maja 2011 r.³,
- uwzględniając konkluzje ze szczytu parlamentów eurośródziemnomorskich w Marsylii w dniach 6–7 kwietnia 2013 r. oraz konkluzje Zgromadzenia Parlamentarnego Unii dla Śródziemnomorza oraz Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest,
- uwzględniając swoje rezolucje zawierające zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczące negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu UE i Armenii⁴, układu o stowarzyszeniu UE i Azerbejdżanu⁵, układu o stowarzyszeniu UE i Mołdawii⁶, układu o stowarzyszeniu UE i Gruzji⁷ oraz układu o stowarzyszeniu UE i Ukrainy⁸,
- uwzględniając decyzje 2006/356/WE, 2005/690/WE, 2004/635/WE, 2002/357/WE, 2000/384/WE, 2000/204/WE i 98/238/WE w sprawie zawarcia układu eurośródziemnomorskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a, odpowiednio, Republiką Libańską, Algierską Republiką Ludowo-Demokratyczną, Arabską Republiką Egiptu, Jordańskim Królestwem Haszymidzkim, Państwem Izrael, Królestwem Maroka i Republiką Tunezyjską, z drugiej strony,
- uwzględniając wspólne oświadczenie ministrów spraw zagranicznych Partnerstwa Wschodniego Grupy Wyszehradzkiej, Irlandii i Litwy, wydane w Krakowie w dniu 17 maja 2013 r.,
- uwzględniając wieloletnie stosunki UE z państwami z południowego sąsiedztwa Europy oraz historyczne, gospodarcze, polityczne i społeczne powiązania wielu państw członkowskich UE z krajami tego regionu, a także zobowiązanie UE do dalszego utrzymywania jak najściślejszych więzi, w tym udzielania niezbędnego wsparcia, zgodnie z szerzej rozumianą europejską polityką sąsiedztwa,
- uwzględniając fakt, że decyzje wileńskiego szczytu Partnerstwa Wschodniego mogą mieć przełomowe znaczenie dla przyszłości Partnerstwa Wschodniego i z tego powodu ważne jest, by nie zapominać o długofalowej perspektywie wykraczającej poza szczyt i zapewniającej ambitne dalsze działania w regionie,

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0274.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0470.

³ Dz.U. C 198 z 6.7.2011, s. 4.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0128.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0127.

⁶ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0385.

⁷ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0514.

⁸ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0545.

- uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że układy o stowarzyszeniu nie stanowią celu samego w sobie, lecz są instrumentem służącym do propagowania głębokich i trwałych reform i transformacji systemowej oraz zbliżenia z Unią, z leżącymi u jej podstaw wartościami i standardami; mając na uwadze, że ich należyte i terminowe wdrożenie stanowi wobec tego nadrzędne kryterium oceny sytuacji w odpowiednich krajach;
- B. mając na uwadze, że europejska polityka sąsiedztwa powinna zacieśniać partnerstwo pomiędzy UE a krajami i społeczeństwami w sąsiedztwie, aby tworzyć i umacniać prawidłowo funkcjonujące demokracje, dążyć do trwałego wzrostu gospodarczego i zarządzać powiązaniem transgranicznymi;
- C. mając na uwadze, że podstawą uprzywilejowanych stosunków z sąsiadami Europy objętymi EPS jest przywiązanie wszystkich stron do wspólnych wartości (demokracji i praw człowieka, praworządności, dobrych rządów, zasad gospodarki rynkowej oraz zrównoważonego rozwoju); mając na uwadze, że po przeglądzie EPS należy położyć zdecydowany nacisk na propagowanie głębokiej i trwałej demokracji, której towarzyszy rozwój gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu;
- D. mając na uwadze, że funkcjonująca demokracja, poszanowanie praw człowieka i praworządność to podstawowe filary partnerstwa UE z jej sąsiadami; mając na uwadze, że budowa głębokiej i trwałej demokracji wymaga silnego i trwałego zaangażowania ze strony rządów na rzecz wolnych i uczciwych wyborów, wolności zrzeszania się, wolności wypowiedzi i zgromadzeń oraz wolnej prasy i mediów, praworządności nadzorowanej przez niezależne sądy i prawa do rzetelnego procesu sądowego, zwalczania korupcji, reformy sektora bezpieczeństwa i egzekwowania prawa (w tym policji) oraz ustanowienia demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi i siłami bezpieczeństwa;
- E. mając na uwadze, że polityka zewnętrzna Unii musi być spójna, zwłaszcza z jej polityką wewnętrzną, dzięki unikaniu podwójnych standardów, oraz mając na uwadze, że kryzys gospodarczy i finansowy nie może usprawiedliwiać zmniejszenia zaangażowania Unii w krajach sąsiedzkich,
- F. mając na uwadze, że rewolucje w świecie arabskim stanowią przełomowe wydarzenie w nowożytnej historii krajów z południowego sąsiedztwa Europy, jak i w historii stosunków między UE a tymi krajami, a wdrażanie zróżnicowanego podejścia w oparciu o zasadę udzielania pomocy w zależności od wyników i postępów krajów partnerskich („więcej za więcej” i „mniej za mniej”) powinno podlegać regularnej ocenie w sprawozdaniach z postępów na podstawie szczegółowych i godnych pochwały kryteriów z uwzględnieniem potrzeb tych krajów; mając na uwadze, iż niekonsekwentne stosowanie zasady „więcej za więcej” lub jej niestosowanie może mieć skutek przeciwny do zamierzonego oraz może zniweczyć cały ten proces, a także podważyć wpływy Unii i jej wiarygodność;
- G. mając na uwadze, że pokojowe demonstracje ludności, które miały miejsce w krajach arabskich w roku 2011, były apelem o godność, wyrazem uzasadnionych aspiracji demokratycznych oraz zdecydowanym wezwaniem do reform instytucjonalnych, politycznych i społecznych mających na celu stworzenie prawdziwej demokracji, walkę z korupcją i nepotyzmem, zapewnienie poszanowania praworządności, praw człowieka i

podstawowych wolności, zmniejszenie nierówności społecznych, a także stworzenie lepszych warunków gospodarczych i socjalnych; mając na uwadze, że dwa lata później w kilku krajach regionu Morza Śródziemnego podstawowe prawa człowieka i podstawowe wolności obywateli są nadal łamane, a ludność boryka się z poważnymi trudnościami gospodarczymi i niepokojami;

- H. mając na uwadze, że ocena postępów poczynionych przez kraje partnerskie w zakresie przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności, procesów demokratycznych i zasady praworządności, a także trwałych reform gospodarczych i reformy sektora publicznego musi się opierać na ogólnych wspólnych zasadach, specyficznych wymogach sformułowanych indywidualnie dla poszczególnych krajów oraz na skutecznych, jasnych, przejrzystych, obiektywnych i mierzalnych wskaźnikach i wartościach referencyjnych przy jednoczesnym uwzględnieniu ogólnych postępów oraz stopnia zaangażowania w realizację reform;
- I. mając na uwadze, że poszanowanie demokracji i praw człowieka oraz ich propagowanie – w szczególności praw dzieci, kobiet i mniejszości – sprawiedliwość i praworządność, podstawowe wolności, w tym wolność słowa, sumienia, religii lub przekonań oraz wolność zrzeszania się, wolne i niezależne media, w tym nieograniczony dostęp do informacji, komunikacji i internetu, umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, bezpieczeństwa, w tym pokojowe rozwiązywanie konfliktów oraz stosunki dobrosąsiedzkie, stabilność demokratyczna, dobrobyt, sprawiedliwy podział dochodu, bogactwa i szans, spójność społeczna, zwalczanie korupcji oraz wspieranie dobrych rządów i zrównoważonego rozwoju to podstawowe zasady i cele UE, które jako wspólne wartości zawsze muszą stanowić fundament EPS;
- J. mając na uwadze, że przestrzeganie podstawowych zasad demokracji to czerwona linia, której nie wolno przekraczać, a także zasadniczy warunek ściślejszego stowarzyszenia krajów Partnerstwa Wschodniego z UE; mając na uwadze, że pozbawianie obywateli należnego im prawa wyboru rządu poprzez wybiórcze posługiwanie się wymiarem sprawiedliwości, tymczasowe aresztowania, wtrącanie przeciwników politycznych do więzienia oraz nieprzeprowadzanie wolnych i uczciwych wyborów zagraża tym podstawowym zasadom;
- K. mając na uwadze, że celem europejskiej polityki sąsiedztwa jest ustanowienie obszaru dobrobytu i stosunków dobrosąsiedzkich w oparciu o wartości UE, charakteryzującego się bliskimi i pokojowymi stosunkami w regionie, promowaniem głębokiej i trwałej demokracji, praworządności, reform politycznych i gospodarczych oraz zrównoważonej społecznej gospodarki rynkowej w krajach sąsiadujących z UE, a także utworzeniem kręgu przyjaciół UE i przyjacielskimi stosunkami; mając wobec tego na uwadze, że najważniejszą zasadą przewodnią w odniesieniu do oceny postępów powinien być wkład w bezpieczeństwo oraz solidarność i dobrobyt każdej ze stron; potępia w związku z tym negatywne skutki polityki zamkniętych granic na obszarze sąsiedztwa UE, a w szczególności między krajami Partnerstwa Wschodniego i krajami kandydującymi do UE;
- L. mając na uwadze, że wielostronny wymiar europejskiej polityki sąsiedztwa stwarza jedyną w swoim rodzaju sposobność zbliżenia wszystkich krajów i zainteresowanych podmiotów z danego regionu w celu osiągnięcia wymiernych postępów i zrozumienia

dzięki pracy nad konkretnymi projektami na poziomie technicznym, podczas gdy zgromadzenia parlamentarne Euronest i Euromed dodatkowo oferują na szczeblu politycznym możliwość wzbudzenia i pogłębienia wzajemnego zrozumienia przyczyniającego się do rozwoju młodych demokracji w tych regionach;

- M. mając na uwadze, że w wielu z krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa wolność prasy i mediów, a także wolność cyfrowa znajdują się pod ciągłą presją; mając na uwadze, że prawo do wolności wypowiedzi jest powszechnym prawem człowieka, które leży u podstaw demokracji i ma zasadnicze znaczenie dla korzystania z innych praw; mając na uwadze, że powszechne prawa i wolności wymagają ochrony zarówno w środowisku internetowym, jak i poza nim;
- N. mając na uwadze, że w 2011 r. UE dokonała przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa z myślą o udzieleniu większego wsparcia krajom partnerskim budującym głęboką i trwałą demokrację oraz wsparciu rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; mając na uwadze, że unijne instrumenty finansowania zewnętrznego, a zwłaszcza Europejski Instrument Sąsiedztwa, powinny wspierać cele polityki sąsiedztwa; mając na uwadze, że konieczne jest ustanowienie silnych i wyraźnych powiązań między ramami polityki a wsparciem udzielanym za pośrednictwem tych instrumentów;
- O. mając na uwadze, że niezadowalające postępy kilku krajów Partnerstwa Wschodniego mogą być rezultatem powolnych zmian politycznych i społecznych lub ich braku w krajach partnerskich, znużenia Unii europejską polityką sąsiedztwa, która dla partnerów europejskich nie stanowi wystarczająco motywującej perspektywy europejskiej z powodu kryzysu gospodarczego i finansowego, a także presji Rosji i jej konkurencyjnej oferty integracyjnej w postaci Unii Euroazjatyckiej;
- P. mając na uwadze, że szczyt wileński stanowi kamień milowy w rozwoju Partnerstwa Wschodniego oraz główny sprawdzian tego, czy polityka sąsiedztwa UE jest w stanie przynieść wymierne rezultaty;
- Q. mając na uwadze, że o ile układy o stowarzyszeniu są wynikiem stosunków dwustronnych w ramach Partnerstwa Wschodniego, stosunki wielostronne nadal stanowią zasadniczy wymiar rozwoju dobrej współpracy regionalnej w oparciu o stosunki dobrosąsiedzkie; mając na uwadze, że w związku z tym godne ubolewania jest to, iż w Partnerstwie Wschodnim występuje szereg nierozwiązanych sporów terytorialnych, które należy rozstrzygnąć; mając na uwadze, że Parlament Europejski opowiada się w pełni za zasadami suwerenności, integralności terytorialnej i prawem do samostanowienia narodów;
- R. mając na uwadze, że w związku z tym UE powinna odgrywać aktywniejszą rolę w pokojowym rozwiązywaniu konfliktów, w tym zamrożonych konfliktów, które stanowią obecnie niemożliwą do pokonania przeszkodę w pełnym rozwoju dobrosąsiedzkich stosunków i współpracy regionalnej we wschodnich i południowych krajach partnerskich;
- S. mając na uwadze, że Zgromadzenie Parlamentarne Partnerstwa Wschodniego (Euronest) nadal stanowi kluczowy element rozwoju demokratycznego i parlamentarnego wymiaru Partnerstwa Wschodniego, umożliwiając wymianę najlepszych praktyk w metodach pracy parlamentarnej i stanowiąc podstawową platformę zbliżenia wschodnich partnerów do UE

i dotarcia do obywateli;

1. z zadowoleniem przyjmuje publikację sprawozdań za rok 2012 z postępów w krajach południowych i wschodnich objętych europejską polityką sąsiedztwa, jednak wyraża ubolewanie, że w większości przypadków ze sprawozdań i wydarzeń, które miały miejsce, wyłania się mieszany obraz postępów, stagnacji i regresji oraz że przedstawiają one sytuację w danym kraju, ale nie zawierają oceny programów realizowanych przez Unię ani konkretnych zaleceń dotyczących ukierunkowania środków w ramach instrumentów zewnętrznych UE lub pomocy na współpracę rozwojową i jej wpływu na kształtowanie polityki w państwach partnerskich; jest zdania, że sprawozdania te powinny również zawierać ocenę trendów dzięki uwzględnieniu danych obejmujących lata poprzednie;
2. podkreśla, że zgodnie z art. 8 i 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) wszystkie państwa europejskie, w tym kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa, mają długoterminową możliwość ubiegania się o członkostwo w Unii Europejskiej;
3. zdecydowanie uważa, że Parlament Europejski powinien być w pełni zaangażowany w realizację nowej europejskiej polityki sąsiedztwa i dostosowywanie wsparcia finansowego UE, zwłaszcza w drodze aktów delegowanych, oraz powinien być regularnie informowany o postępach w procesie wdrażania reform w krajach partnerskich i o dostosowaniach w ich następstwie; ubolewa nad faktem, że nie zawsze zasięga się jego opinii podczas sporządzania planów działania ani nie informuje się go o przebiegu dyskusji; uważa, że rezolucja Parlamentu Europejskiego stanowią integralny element ram europejskiej polityki sąsiedztwa oraz apeluje o przyznanie posłom do Parlamentu Europejskiego statusu obserwatorów z prawem uczestnictwa w posiedzeniach podkomisji zajmujących się kwestiami politycznymi i prawami człowieka;
4. ubolewa z powodu faktu, że postępy poczynione przez kraje partnerskie nie zawsze odpowiadają celom ustalonym wspólnie z UE; apeluje o konkretną ocenę skuteczności europejskiej polityki sąsiedztwa po przeglądzie; wzywa do nasilenia działań w celu wykorzystania w spójny sposób wszystkich instrumentów i strategii, jakimi dysponuje Unia, w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa; wzywa do konsekwentnego wdrażania opartego na zachętach i zróżnicowanego podejścia oraz zasady „więcej za więcej”, która jest podstawą europejskiej polityki sąsiedztwa po przeglądzie; w razie konieczności wzywa do stosowania zasady „mniej za mniej” w stosunku do krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa, które nie czynią wystarczających postępów w zakresie budowania głębokiej i trwałej demokracji ani nie podejmują uzgodnionych reform; podkreśla, że podstawowe wsparcie ze strony Unii musi także odzwierciedlać potrzeby partnerów pod względem rozwoju;
5. podkreśla ważną rolę, jaką odgrywa społeczeństwo obywatelskie w procesie transformacji i reform oraz w dialogu politycznym w krajach sąsiedzkich, wzywa UE do zacieśnienia współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach sąsiedzkich oraz do udzielania mu wsparcia w ramach szeregu różnorodnych instrumentów finansowania;
6. uważa, że wsparcie procesów przemian demokratycznych powinno się koncentrować na rozwijaniu zdolności instytucjonalnych demokratycznych instytucji, na pomocy wszystkim partiom politycznym i społeczeństwu obywatelskiemu, na wspieraniu praw kobiet i mniejszości, a także na ugruntowaniu w społeczeństwach krajów partnerskich

praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, w szczególności wolności zrzeszania się, wolności wypowiedzi, wolności zgromadzeń oraz wolnej prasy i mediów; wzywa także Unię i państwa członkowskie do wspierania partnerstwa między różnymi organizacjami i grupami społeczeństwa, aby przekazać im poczucie odpowiedzialności za proces europejskiego sąsiedztwa; potwierdza, że należy go prowadzić między innymi w drodze tworzenia horyzontalnych więzi między różnymi podmiotami społeczeństwa na zasadzie partnerstwa bliźniaczego między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego (organizacjami pozarządowymi, związkami zawodowymi, organizacjami biznesowymi, mediami, organizacjami młodzieżowymi itp.) i w oparciu o projekty partnerskie z władzami krajowymi i administracją (zwłaszcza w szkolnictwie);

7. uważa, że należy dokonać należytej analizy sprawozdań z postępów pod kątem problematyki płci; podkreśla potrzebę położenia większego nacisku na wzmocnienie praw pracowniczych i związkowych, prace nad uwzględnianiem równouprawnienia płci we wszystkich działaniach oraz na współpracę i dialog z organizacjami pozarządowymi, związkami zawodowymi i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa po przeglądzie;
8. zdecydowanie podkreśla, że poszanowanie powszechnych praw człowieka i podstawowych wolności stanowi zasadę przewodnią polityki zagranicznej UE; uważa, że wspieranie społeczeństw obywatelskich jest filarem polityki sąsiedztwa po przeglądzie i dlatego zaleca, aby pomoc społeczeństwom obywatelskim, w tym partnerom społecznym, odpowiadała powadze wyzwań oraz by wprowadzono w tym celu ścisłą koordynację z Europejskim Funduszem na rzecz Demokracji;
9. podkreśla, że główne organizacje pozarządowe utworzyły wspólne platformy dotyczące Unii dla Śródziemnomorza i Partnerstwa Wschodniego; jest zdania, że z owymi forami społeczeństwa obywatelskiego należy odpowiednio wcześniej przeprowadzać stosowne konsultacje w związku ze sporządzaniem, wdrażaniem i monitorowaniem planów działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa;
10. uważa, że należy skonsolidować wielostronne struktury europejskiej polityki sąsiedztwa oraz rozwijać je w sposób bardziej strategiczny; stwierdza, że zważywszy na centralny charakter „skutecznego multilateralizmu” w polityce zewnętrznej Unii, Komisja i ESDZ powinny rozważyć ewentualność wielostronnego charakteru europejskiej polityki sąsiedztwa, który mógłby posłużyć za ramy budowania stosunków politycznych w szerzej pojętej Europie;
11. wzywa UE do zwiększenia widoczności finansowanych lub wspieranych przez nią w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa projektów realizowanych w krajach partnerskich oraz do energiczniejszej współpracy ze społeczeństwem w celu poprawy wizerunku i akceptacji UE wśród obywateli krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa, a mianowicie przy wykorzystaniu kampanii w środkach przekazu, szczególnie poprzez uwypuklenie wartości dodanej współpracy z UE;
12. wyraża ubolewanie z powodu znacznego obniżenia środków w dziale 4 wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 w porównaniu z pierwotnym wnioskiem Komisji; podkreśla, że ambitne finansowanie Partnerstwa Wschodniego ma zasadnicze znaczenie dla dalszych postępów w realizacji reform, wymianie najlepszych praktyk oraz dla

osiągnięcia lub podtrzymania dojrzałego funkcjonowania demokracji we wschodnim sąsiedztwie UE, co leży w jej żywotnym interesie; uważa również, że należy zachować obecną równowagę między wschodnią a południową składową europejskiej polityki sąsiedztwa, przy pełnym poszanowaniu dotychczas stosowanych zasad zróżnicowanego i dopasowanego podejścia; nalega, by właściwe władze budżetowe regularnie aktualizowały wskaźniki i wytyczne wpływające na proces podejmowania decyzji w odniesieniu do wsparcia budżetowego oraz by Parlament był angażowany w proces przyznawania lub wycofywania środków budżetowych w związku ze stosowaniem zasady „więcej za więcej” lub „mniej za mniej”;

13. podkreśla, że wolność wypowiedzi, pluralizm i niezależność mediów są podstawą demokracji; podkreśla zatem znaczenie wsparcia UE dla niezależnych, trwałych i odpowiedzialnych mediów publicznych przekazujących wysokiej jakości, pluralistyczne i zróżnicowane treści, a także przypomina, że wolne i niezależne media publiczne zawsze odgrywają kluczową rolę w pogłębianiu demokracji, zwiększaniu zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w sprawy publiczne oraz wzmacnianiu roli obywateli w dążeniu do demokracji;
14. uznaje ogromne znaczenie wolnych i uczciwych wyborów dla transformacji demokratycznej i podkreśla rolę niezależnych mediów, a zwłaszcza mediów publicznych, w przejrzystym, wiarygodnym i demokratycznym przebiegu procesu wyborczego; wzywa Komisję i ESDZ do dalszego udzielania, a w miarę możliwości zwiększenia wsparcia dla demokratycznego przebiegu nadchodzących wyborów w krajach partnerskich, w tym większej wolności i pluralizmu mediów;

Partnerstwo Wschodnie

15. zaleca Unii, aby: a) wzmocniła stosowanie zasady „więcej za więcej” i pobudziła pozytywną konkurencję i współpracę między krajami partnerskimi, a także wyraziła niezbędne poparcie dla krajów Partnerstwa Wschodniego, na które państwa trzecie wywierają presję w związku z wdrażaniem dorobku wspólnotowego; b) stosowała podejście dwutorowe polegające na kierowaniu wysokich wymagań pod adresem rządów krajów Partnerstwa Wschodniego przy jednoczesnej otwartości, szczodrości i postawie świadczącej o zaangażowaniu w stosunku do obywateli krajów partnerskich; c) zachęcała obywateli krajów partnerskich do opowiadania się za wartościami, na których opiera się UE, a mianowicie za demokracją, praworządnością, poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez angażowanie się na rzecz ich propagowania i uczynienia z nich głównego załączka transformacji władzy normatywnej; d) opracowała długofalową strategię propagowania wartości europejskich obejmujących wewnętrzne zmiany i aspiracje społeczeństw w dziedzinie wolności i dobrobytu; e) dokonała decentralizacji Partnerstwa Wschodniego poprzez dialog z podmiotami publicznymi po obydwu stronach i przekazanie im odpowiedzialności za partnerstwo, a to dzięki nawiązaniu horyzontalnych stosunków partnerskich i współpracy, zwiększeniu mobilności, zacieśnieniu kontaktów międzyludzkich, ułatwieniom wizowym i perspektywom na system bezwizowy, w którym to przypadku należy stosować podejście wysuwające sąsiadów na pierwszy plan; oraz f) parafowała lub podpisała układy o stowarzyszeniu i dążyła do ich szybkiego wdrożenia najpierw na zasadzie tymczasowości, a następnie w pełni, zanim dobiegnie końca obecna kadencja Parlamentu Europejskiego i

Komisji Europejskiej, pod warunkiem że spełniono niezbędne warunki i wymagania; g) powstrzymała się od używania siły lub gróźb użycia siły przy rozstrzyganiu sporów w regionie, podkreślając, że jedynym możliwym sposobem rozwiązywania konfliktów w regionie są negocjacje w formie uznanej na szczeblu międzynarodowym, oparte na zasadach określonych w prawie międzynarodowym;

16. przypomina swoje stanowisko, że okupacja przez jeden z krajów objętych Partnerstwem Wschodnim terytorium innego kraju stanowi pogwałcenie podstawowych zasad i celów Partnerstwa Wschodniego oraz że zawarcie z Armenią i Azerbejdżanem układów o stowarzyszeniu z UE powinno wiązać się z postępami w kwestii rozwiązania konfliktu o Górski Karabach zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych nr 822, 853, 874 i 884 z 1993 r. oraz podstawowymi zasadami grupy mińskiej OBWE zapisanymi we wspólnym oświadczeniu z L'Aquila z dnia 10 lipca 2009 r.;
17. ubolewa, że w miarę zbliżania się wileńskiego szczytu Partnerstwa Wschodniego nasilają się różnego rodzaju naciski na kraje Partnerstwa Wschodniego; uważa te naciski za niedopuszczalne i wzywa Rosję do powstrzymania się od działań będących wyraźnym naruszeniem zasad z Helsinek; zdecydowanie podkreśla, że swoboda decydowania krajów Partnerstwa Wschodniego nie powinna pociągać za sobą negatywnych konsekwencji w postaci środków w dziedzinie handlu, polityki wizowej, ograniczonej mobilności pracowników, ingerencji w zamrożone konflikty i innych; wzywa Komisję Europejską i ESDZ do potraktowania tego godnego ubolewania postępowania jako wykraczającego poza wymiar czysto handlowy oraz do działania i obrony partnerów Unii i do wysłania tym samym silnego sygnału wsparcia dla wszystkich krajów Partnerstwa Wschodniego w ich europejskich aspiracjach i wyborach; podkreśla jednak, że układy o stowarzyszeniu oraz pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu są planem reform z korzyścią dla wszystkich;
18. pozostaje zaangażowany w dalszy rozwój Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest jako ważnego forum wielostronnej międzyparlamentarnej współpracy z krajami Partnerstwa Wschodniego; ubolewa nad proponowanymi cięciami w ramach linii budżetowych dotyczących europejskiej polityki sąsiedztwa w wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020, gdyż te linie budżetowe mają za cel udzielenie bliższego wsparcia dla działań i projektów związanych z budowaniem demokracji, praworządnością i promowaniem praw człowieka;
19. podkreśla, że konkretnym gestem wobec społeczeństw krajów Partnerstwa Wschodniego i realną pomocą w zbliżaniu z krajami Unii Europejskiej byłoby zniesienie wymogu wizowego;
20. uważa publikację planu działania dotyczącego Partnerstwa Wschodniego na lata 2012–2013 za pierwszy krok w kierunku opracowania skuteczniejszych narzędzi monitorowania; wzywa Komisję Europejską i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do dalszego opracowywania odpowiednich mechanizmów następczych zdolnych do oceny wyników i osiągnięć krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa oraz do wyznaczenia jasnych i wymiernych celów;
21. zaleca krajom Partnerstwa Wschodniego, aby: a) ponownie wyważyły i zdwoiły wysiłki mające na celu doprowadzenie do spełnienia kryteriów politycznych, prawnych i

gospodarczych; b) ugruntowały w swoich społeczeństwach podstawowe wartości takie jak demokracja, praworządność, prawa człowieka, równouprawnienie płci oraz zwalczanie korupcji; c) w dalszym ciągu wspierały zmiany społeczne, procesy reform i systematyczną poprawę norm publicznych i funkcjonowania administracji, a także traktowały integrację europejską jako strategiczny wybór w perspektywie długofalowej, a nie jedynie wysiłek o charakterze gospodarczym i administracyjnym; d) wyeliminowały rozdźwięk między retoryką a praktycznym działaniem; e) zwracały większą uwagę na wielostronną strukturę Partnerstwa Wschodniego i możliwość uczenia się dzięki korzystaniu z najlepszych praktyk; f) w przypadku konfliktów regionalnych postępowały zgodnie z duchem i doświadczeniami wynikającymi z historii integracji europejskiej oraz zacieśniały wzajemną współpracę regionalną, polityczną i gospodarczą, gdyż dwustronne kwestie muszą być rozwiązywane pokojowo, a stosunki dobrosąsiedzkie i współpraca regionalna są zasadniczymi elementami Partnerstwa Wschodniego; g) angażowały obywateli i podmioty publiczne w horyzontalne stosunki partnerskie i współpracę ze swoimi odpowiednikami z Unii, a także prowadziły dialog ze społeczeństwem obywatelskim i młodszym pokoleniem jako czynnikami mogącymi wywoływać zmiany; h) powstrzymały się od używania siły lub gróźb użycia siły przy rozstrzyganiu sporów w regionie, podkreślając, że jedynym możliwym sposobem rozwiązywania konfliktów w regionie są negocjacje w formie uznanej na szczeblu międzynarodowym, oparte na zasadach określonych w prawie międzynarodowym;

22. jest zaniepokojony działaniami Rosji zmierzającymi do zniechęcenia krajów partnerskich do politycznego i gospodarczego stowarzyszenia z UE; ponownie podkreśla suwerenne prawo każdego kraju do swobodnego decydowania o politycznych i handlowych sojuszach; ponadto jest zdania, że postępująca integracja krajów partnerskich z UE jest w pełni zgodna z ich dążeniem do zachowania bliskich stosunków z Rosją; sprzeciwia się postrzeganiu stosunków krajów partnerskich z UE i Rosją jako gry o sumie zerowej;
23. ponownie podkreśla potrzebę dążenia do stabilności i bezpieczeństwa w regionie, co jest niezbędne do osiągnięcia celów Partnerstwa Wschodniego, również w kontekście dalszej integracji z UE; nalega na dalsze wysiłki na rzecz rozwiązania konfliktów terytorialnych w Gruzji, Azerbejdżanie, Armenii i Mołdawii; przypomina w związku z tym swoje stanowisko, że zawarcie z Armenią i Azerbejdżanem układów o stowarzyszeniu z UE powinno wiązać się z postępami w kwestii rozwiązania konfliktu o Górski Karabach zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych nr 822, 853, 874 i 884 z 1993 r. oraz podstawowymi zasadami grupy mińskiej OBWE zapisanymi we wspólnym oświadczeniu z L'Aquila z dnia 10 lipca 2009 r.;
24. przypomina, że zaangażowanie w układ o stowarzyszeniu oraz pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu wyklucza jakąkolwiek inną formę równoczesnego udziału w unii celnej;
25. wzywa państwa członkowskie UE i partnerów z Europy Wschodniej do przeglądu ich strategii eksportu broni w obrębie regionu w celu zawarcia porozumień o rozbrojeniu i demilitaryzacji obszarów objętych konfliktami; wzywa Rosję do przestrzegania układów w konstruktywny sposób, przy pełnym poszanowaniu suwerenności krajów regionu i powstrzymaniu się od jakichkolwiek działań, które zagroziłyby stabilności w regionie;

26. podkreśla, że UE i partnerzy z Europy Wschodniej stoją przed wspólnymi wyzwaniami politycznymi w odniesieniu do zapewnienia niezawodnych i bezpiecznych dostaw energii; przypomina, że współpraca w zakresie bezpieczeństwa energetycznego została wyraźnie wskazana wśród priorytetów Partnerstwa Wschodniego i europejskiej polityki sąsiedztwa na lata 2014–2020; oczekuje, że trzeci szczyt Partnerstwa Wschodniego, który odbędzie się w Wilnie, stanie się bodźcem do wzmocnionej współpracy w dziedzinie energetyki i zwiększy bezpieczeństwo energetyczne obu stron;
27. przypomina, że Traktat o Wspólnocie Energetycznej kładzie podwaliny pod w pełni zintegrowany regionalny rynek energii sprzyjający wzrostowi i inwestycjom oraz stwarza stabilne ramy prawne; zaleca w tym celu wyjście w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej poza 2016 r., przy jednoczesnym dostosowaniu procesu podejmowania decyzji do przyszłych wyzwań, m.in. poprzez ustanowienie prawnych instrumentów kontroli, których celem byłoby przeciwdziałanie nieskutecznemu wdrażaniu dorobku, oraz mechanizmów solidarności; z zadowoleniem przyjmuje kandydaturę do członkostwa we Wspólnocie Energetycznej ze strony Gruzji, która stałaby się trzecim członkiem z grona krajów Partnerstwa Wschodniego po Ukrainie i Mołdawii; wzywa do dalszego rozszerzania Wspólnoty Energetycznej za pośrednictwem europejskiej polityki sąsiedztwa zgodnie z celami Wspólnoty Energetycznej i w oparciu o wzajemne interesy; podkreśla, że integracja na płaszczyźnie uregulowań prawnych powinna iść w parze ze wspólnymi inwestycjami w przepustowość połączeń wzajemnych i w infrastrukturę oraz w odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną i nowe technologie; podkreśla kluczowe znaczenie dalszej dywersyfikacji dostaw i dróg przesyłu;
28. wzywa do zawierania klauzuli dotyczącej bezpieczeństwa energetycznego we wszystkich umowach z krajami Partnerstwa Wschodniego w celu zagwarantowania pełnego przestrzegania przepisów obowiązujących w obrębie wewnętrznego rynku energii UE oraz do uwzględniania w tych umowach mechanizmu wczesnego ostrzegania w sprawach energii w celu zagwarantowania wczesnej oceny potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z przesyłem i dostawami energii z państw trzecich, a także do ustanowienia wspólnych ram udzielania wzajemnej pomocy, solidarności i rozstrzygania sporów;

Armenia

29. docenia postępy w zakresie norm demokratycznych i spełnienia wymogów wynikających z układu o stowarzyszeniu, ale przyznaje, że w obszarze demokracji wciąż utrzymują się poważne braki, którymi należy się zająć; dostrzega, że należy poczynić dalsze postępy w reformowaniu systemu sprawowania rządów, w tym w dziedzinie egzekwowania prawa i wymiaru sprawiedliwości oraz w zwalczaniu korupcji; ubolewa nad ostatnim posunięciem prezydenta Armenii, który zobowiązał się do przystąpienia do unii celnej; przypomina władzom Armenii, że taka polityka jest nie do pogodzenia z układem o stowarzyszeniu; ma w związku z tym nadzieję, że Armenia będzie kontynuować reformy związane z perspektywą unijną, których realizacja może doprowadzić do gospodarczego dobrobytu w tym kraju i pomóc w rozwiązaniu wciąż występujących na jego terytorium problemów społeczno-gospodarczych i politycznych; wzywa do współpracy z UE, która jest na to otwarta;
30. przyjmuje z zadowoleniem realizację rozsądnej polityki makroekonomicznej i reform

strukturalnych w Armenii oraz dalsze postępy ku osiągnięciu celów planu działania;

Azerbejdżan

31. ubolewa nad niejasną wizją i niezdecydowaniem w kwestii dążenia przez Azerbejdżan do zawarcia układów o stowarzyszeniu; podkreśla ekonomiczny potencjał stosunków UE–Azerbejdżan, lecz jest zaniepokojony brakami w zakresie demokracji, praworządności i praw człowieka w Azerbejdżanie; nalega zatem, by Azerbejdżan wykazał zaangażowanie przez podniesienie poziomu swoich odpowiednich standardów, w tym wolności słowa i zrzeszania się, umożliwiając opozycji demokratycznej korzystanie z przysługujących jej praw; obcuje przy przekonaniu, że zwolnienie więźniów politycznych i zaprzestanie prześladowania działaczy politycznych, obrońców praw człowieka i dziennikarzy to konieczne warunki wstępne zawarcia z Azerbejdżanem jakiegokolwiek umowy o strategicznym partnerstwie na rzecz modernizacji;
32. ubolewa nad nieprzestrzeganiem międzynarodowych standardów w perspektywie wyborów prezydenckich, które odbyły się dnia 9 października 2013 r., włącznie z odmową rejestracji kandydatów ze względów proceduralnych, i apeluje o bezzwłoczne i bezwarunkowe zwolnienie 14 azerbejdżańskich opozycjonistów, dziennikarzy i obrońców praw człowieka uwięzionych w ostatnich miesiącach, w tym Tofika Yakublu i Ilgara Mammadowa¹;
33. ubolewa nad brakiem wizji i niezdecydowaniem Unii w kwestii układów o stowarzyszeniu oraz pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu, wynikających z niezrozumienia strategicznej roli Azerbejdżanu pod względem gospodarczym, geopolitycznym i kulturowym;

Białoruś

34. wyraża ubolewanie z powodu zastoju i niedającej się zaakceptować sytuacji w odniesieniu do praw człowieka, demokracji i więźniów politycznych, jak i z powodu braku postępów w zakresie przestrzegania wartości i norm propagowanych przez Unię; domaga się od Unii krytycznego zaangażowania i postępowania zgodnie ze ściśle określonymi warunkami przy jednoczesnym zastosowaniu podejścia opierającego się na większej szczodrości i otwartości względem społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych, które należy wspierać w procesie nadzoru i realizowania reform; wzywa władze Białorusi do wzięcia udziału w dialogu w sprawie modernizacji oraz rozpoczęcia negocjacji z UE w sprawie ułatwień wizowych oraz umów o readmisji w celu wspierania kontaktów międzyludzkich;
35. wzywa władze Białorusi, by wykorzystywały prezydencję litewską oraz szczyt Partnerstwa Wschodniego w Wilnie jako kolejną szansę na poprawę stosunków z UE, gdy tylko uwolnieni zostaną wszyscy więźniowie polityczni, w celu wznowienia dialogu politycznego na temat m.in. reform demokratycznych, wolnych i uczciwych wyborów, poszanowania praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, a także nawiązania stosunków z opozycją i społeczeństwem obywatelskim, pod warunkiem że

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie Azerbejdżanu: sprawa Ilgara Mammadowa (teksty przyjęte, P7_TA(2013)0285).

władze Białorusi okażą szacunek dla tych podstawowych wartości;

36. ponownie zapewnia o gotowości UE do poprawy stosunków z rządem Białorusi, jak tylko władze tego kraju podejmą zobowiązanie do realizacji wspólnie ustalonego programu, w tym do poszanowania zasad demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności m.in. poprzez bezwarunkowe uwolnienie i rehabilitację wszystkich więźniów politycznych; podkreśla jednak, że wszelkie zaangażowanie obwarowane jest rygorystycznymi warunkami;
37. podkreśla w szczególności potrzebę dalszego wzmocnienia wsparcia finansowego dla niezależnych mediów białoruskich;

Gruzja

38. docenia osiągnięte w ostatnich latach postępy w zakresie modernizacji kraju oraz w kwestii spełniania wymogów wynikających z układu o stowarzyszeniu, a także wysiłki władz w walce z korupcją; z zadowoleniem odnosi się do wzorowego pokojowego przekazania władzy w wyniku demokratycznych wyborów parlamentarnych; z niepokojem jednak zwraca uwagę na wciąż niedostateczne stosowanie norm demokratycznych; w związku z tym podkreśla potrzebę dalszej poprawy i reform w celu wprowadzenia niezależnego i bezstronnego systemu sądowego oraz skutecznego systemu sądownictwa karnego, a także pozbawionego dyskryminacji systemu wyborczego, jak i zapewnienia poszanowania praw mniejszości; zwraca uwagę na toczące się procesy sądowe przeciw głównym członkom opozycji oraz wzywa do pełnego poszanowania norm i standardów europejskich; wspiera wysiłki rządu gruzińskiego w zakresie łagodzenia napięć w stosunkach z Rosją, przy jednoczesnym zachowaniu proeuropejskiego nastawienia Gruzji; ponownie podkreśla zdecydowanie wsparcie UE dla integralności terytorialnej Gruzji;
39. wspiera parafowanie układu o stowarzyszeniu, uważa jednak, że powinno być ono uwarunkowane namacalnymi postępami władz gruzińskich w dziedzinie praworządności, począwszy od uwolnienia wszystkich więźniów politycznych (w tym Iwane Marabiszwilego), a skończywszy na zastosowaniu standardów europejskich w zbliżających się wyborach prezydenckich;
40. wzywa Komisję, aby niezwłocznie zastosowała zasadę warunkowości, ustalając szereg wskaźników, za pomocą których mierzyć się będzie poczynione postępy;
41. zwraca uwagę, że wybory prezydenckie zaplanowane na dzień 27 października 2013 r., a tym samym zbiegające się w czasie z zakończeniem negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu z UE, będą decydującym sprawdzianem gotowości Gruzji do stosowania norm demokracji i praworządności, przy zapewnieniu opozycji pełnej swobody kandydowania w wyborach, zaś wolnym i niezależnym mediom – swobody relacjonowania kampanii wyborczej bez ingerencji ze strony władz;
42. podkreśla, że Gruzja nie powinna rezygnować ze swych aspiracji europejskich i powinna oprzeć się presji, jaką wywiera się na ten kraj w celu odwiedzenia go od zawarcia układu o stowarzyszeniu z UE;

Mołdawia

43. z zadowoleniem przyjmuje determinację polityczną, by spełnić wymogi układu o stowarzyszeniu, w tym pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu, a także planu działania w dziedzinie liberalizacji reżimu wizowego, jak i postępy w związku z podpisaniem projektu budowy gazociągu Iasi-Ungheni; pochwała wysiłki modernizacyjne podejmowane w kraju, w szczególności zwiększone nakłady na naukę; wzywa do szybkiego podpisania tego układu oraz do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków, aby jak najszybciej wprowadzić go w życie; zdaje sobie jednak sprawę ze słabości instytucji demokratycznych oraz z potrzeby ich stałego umacniania; zachęca rząd Mołdawii do dalszych intensywnych wysiłków na rzecz wprowadzenia niezbędnych środków; uważa, że stabilność polityczna i trwałe porozumienie w sprawie reform, szczególnie jeżeli chodzi o praworządność oraz niezawisłość instytucji państwowych, mają podstawowe znaczenie dla aspiracji europejskich Mołdawii;
44. zachęca do podjęcia kwestii układu o stowarzyszeniu, w tym głębokiej i kompleksowej umowy o wolnym handlu, podczas szczytu w Wilnie, a także ma nadzieję na szybkie zakończenie dialogu dotyczącego kwestii wizowych; uznaje ważny wpływ, jaki wprowadzenie układu o stowarzyszeniu, wolnego handlu oraz podróży bezwizowych wywrze na procesy reform w Mołdawii; zauważa w związku z tym, że niedawne kryzysy polityczne ujawniły słabość dotychczasowych procesów demokratyzacji oraz podkreśla potrzebę podjęcia wysiłków na rzecz zbudowania prawdziwie wiarygodnych niezawisłych instytucji demokratycznych;
45. zaleca szybkie podpisanie w najbliższej przyszłości (po szczycie w Wilnie) układu o stowarzyszeniu, jeżeli utrzymane zostanie obecne tempo spełniania wymogów;
46. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie budowy nowego gazociągu pomiędzy Mołdawią a Rumunią i zachęca do kontynuowania wysiłków, a także do oparcia się presji ze strony Rosji, aby zrezygnować z układu o stowarzyszeniu;

Ukraina

47. żałuje, że nie ma postępów w procesie spełniania wymogów wynikających z układu o stowarzyszeniu, co przedstawiono w konkluzjach Rady z dnia 10 grudnia 2012 r. dotyczących Ukrainy i w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie sytuacji na Ukrainie¹, a Ukraina wciąż wybiórczo posługuje się systemem sprawiedliwości oraz nie wprowadza reform do systemu wyborczego i prawnego; niemniej jednak z nadzieją odnosi się do zobowiązań złożonych niedawno przez prezydenta Janukowicza oraz liderów opozycji dotyczących przyjęcia przez Radę Najwyższą niezbędnych aktów prawnych oraz oczekuje niezwłocznej realizacji tych obietnic przed szczytem wileńskim; wyraża uznanie dla dotychczasowych postępów, podkreśla jednak, że potrzebne są dalsze działania i wysiłki, aby zakończyć reformę urzędu prokuratora, udoskonalić ordynację wyborczą, a także rozwiązać problem wybiórczego posługiwania się wymiarem sprawiedliwości;
48. z zadowoleniem odnotowuje trwający dialog między Ukrainą a UE i wspólną ambicję

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)2889.

podpisania umowy stowarzyszeniowej na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie w dniach 28–29 listopada 2013 roku;

49. przyjmuje do wiadomości dążenie Ukrainy do przystąpienia do Unii Europejskiej oraz powtarza, że pogłębienie stosunków UE–Ukraina, a także zaoferowanie Ukrainie perspektywy europejskiej ma ogromne znaczenie, a także leży w interesie obu stron;
50. zaleca Radzie podpisanie układu o stowarzyszeniu między UE i jej państwami członkowskimi a Ukrainą, jeżeli zostaną spełnione wymagane warunki, formalnie określone przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 12 grudnia 2012 r. i poparte w rezolucji Parlamentu z dnia 13 grudnia 2012 r.; pod warunkiem spełnienia wspomnianych wyżej wymogów wyraża poparcie dla decyzji Rady o tymczasowym stosowaniu układu o stowarzyszeniu Ukrainy z UE natychmiast po jego podpisaniu; w przypadku spełnienia wszystkich wymogów i podpisania układu wyraża zamiar doprowadzenia do pełnej ratyfikacji układu o stowarzyszeniu Ukrainy z UE podczas bieżącej kadencji Parlamentu;
51. potępia niedawne sankcje handlowe, jakie Rosja nałożyła na wywóz z Ukrainy, których celem jest wywarcie presji na Ukrainę, by nie podpisywała układu o stowarzyszeniu z UE; wzywa Rosję do powstrzymania się od nakładania tych sankcji oraz do powstrzymania się od nieuzasadnionej ingerencji i presji politycznej;

Południowe sąsiedztwo

52. jest zaniepokojony trudnościami, z jakimi mają do czynienia kraje południowego regionu basenu Morza Śródziemnego w procesie pokonywania wyzwań związanych z przemianami demokratycznymi;
53. podkreśla ogromne znaczenie wsparcia prawnego i technicznego, jakiego Unia i państwa członkowskie udzielają władzom krajów arabskiej wiosny znajdującym się w okresie przemian, w kontekście odzyskiwania mienia, tak by uzyskać wymierne rezultaty;
54. z zadowoleniem przyjmuje sukces inicjatywy polegającej na powołaniu grup zadaniowych dla Tunezji, Jordanii i Egiptu oraz podkreśla, że posiedzenia te, organizowane z udziałem zainteresowanych stron, władz publicznych i organizacji międzynarodowych, powinny prowadzić do większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych oraz do osiągnięcia konkretnych rezultatów, pod warunkiem że sytuacja polityczna pozwoli na zacieśnienie współpracy gospodarczej i integracji; sugeruje, by zbadać możliwość rozciągnięcia tej inicjatywy na inne kraje regionu;
55. jest zdania, że pomyślne przejście do trwałej demokracji musi być priorytetem Unii, jeżeli chodzi o jej południowych sąsiadów i wzywa instytucje UE oraz jej państwa członkowskie do większego wsparcia pod tym względem;
56. zaleca, by Unia utrzymała i w stosownych przypadkach podwyższyła stopień zaangażowania we wspieranie przemian zachodzących u jej południowych partnerów, skupiając się na transformacji demokratycznej, partnerstwie z ludnością i społeczeństwem obywatelskim, a także na integracyjnym wzroście gospodarczym;
57. przypomina, że sprawiedliwość społeczna i poprawa jakości życia to kluczowe aspekty

bieżących przemian, jakie zachodzą w południowych krajach sąsiadujących z UE; wyraża żywe zaniepokojenie sytuacją w zakresie zatrudnienia, zwłaszcza osób młodych, i nalega, by Komisja wspierała skuteczne działania polityczne w dziedzinie zatrudnienia;

58. wskazuje, że bardzo niewielu studentów z południowych krajów sąsiadujących z UE korzystało z programów Tempus i Erasmus Mundus, pomimo że na te programy zostały przeznaczone w 2012 r. dodatkowe środki finansowe; ponawia apel do Komisji Europejskiej o stworzenie eurośródziemnomorskiego odpowiednika programu Leonardo da Vinci w celu wspierania mobilności młodych stażystów pragnących odbyć szkolenie zawodowe za granicą, a tym samym przyczynienia się do zwalczania bezrobocia wśród młodzieży – zjawiska rozpowszechnionego w południowym regionie Morza Śródziemnego;
59. wzywa Unię i jej państwa członkowskie do wdrożenia konkretnej i skutecznej polityki na rzecz mobilności w krajach południowego sąsiedztwa, zwłaszcza poprzez jednoczesne podpisanie porozumień o liberalizacji wizowej i umów o readmisji podobnych do tych, które podpisano z większością krajów Partnerstwa Wschodniego; podkreśla w tym kontekście znaczenie poprawy mobilności i rozszerzenia współpracy w dziedzinie kształcenia wyższego i zawodowego, rozszerzenia i zwiększenia zasięgu aktualnych programów oraz mobilności uczniów i studentów, absolwentów, nauczycieli i nauczycieli akademickich, wspierania wymiany pomiędzy szkołami wyższymi a placówkami kształcenia zawodowego oraz w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie badań naukowych i przedsiębiorczości; uważa, że kwestią podstawową jest opracowywanie mniej skomplikowanych procedur wystawiania wiz uczestnikom takich programów; wzywa UE do opracowania rozsądnej i wszechstronnej strategii obejmującej ESDZ, Komisję, państwa członkowskie oraz partnerów wśród jej południowych sąsiadów dotyczącej migracji oraz ochrony uchodźców i osób ubiegających się o azyl pochodzących z jej południowego sąsiedztwa, szczególnie w świetle arabskiej wiosny oraz ciągłego braku stabilności w Afryce Północnej;
60. przypomina, że potrzebna jest silna wola polityczna instytucji UE i jej państw członkowskich do czynnego udziału w rozwiązywaniu konfliktów w regionie, w szczególności konfliktu izraelsko-palestyńskiego, by nie stanowiły one ponadto przeszkody w realizacji europejskiej polityki sąsiedztwa;
61. uważa, że priorytetem jest wspieranie krajów partnerskich w opracowywaniu i finansowaniu projektów w zakresie polityki regionalnej i włączenia enklaw regionalnych; w związku z tym zaleca podjęcie kroków mających na celu korzystanie z doświadczeń Unii w zakresie zarządzania europejskimi funduszami regionalnymi z myślą o budowaniu kompetencji zarówno w krajach partnerskich, jak i w sekretariacie Unii dla Śródziemnomorza;
62. jest zdania, że istnieje pilna potrzeba propagowania projektów na rzecz trwałego i integracyjnego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz integracji w Maghrebie, aby ułatwić obrót towarami, usługami i kapitałem oraz przepływ osób; przypomina, że konflikt w Saharze Zachodniej to główna przeszkoda na drodze do integracji regionu; wzywa Algierię i Maroko do utworzenia aktywnego partnerstwa zdolnego stawić czoła wyzwaniom o charakterze regionalnym, w tym konfliktowi w Saharze Zachodniej; z

zadowoleniem odnosi się w tym kontekście do przyjęcia wspólnego komunikatu w grudniu 2012 r. przez Wysokiego Przedstawiciela oraz Komisję, przedstawiającego propozycje w zakresie wsparcia pięciu krajów Maghrebu w wysiłkach na rzecz bliższej współpracy i głębszej integracji regionalnej; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Unia podjęła się roli współprzewodniczącego w północnej części Unii dla Śródziemnomorza, a także oczekuje, iż będzie ona dążyć do spójności politycznej, dbać o ogólną koordynację i skuteczność oraz zwracać szczególną uwagę na finansowane projekty;

63. zachęca Maroko, Front Polisario i Algierię do współpracy z myślą o wypracowaniu sprawiedliwego, pokojowego, trwałego i akceptowalnego przez wszystkie strony politycznego rozwiązania problemu Sahary Zachodniej, stosownie do odpowiednich rezolucji ONZ, w tym również rezolucji zezwalających na samostanowienie; podkreśla znaczenie zagwarantowania praw człowieka ludowi Sahrawi oraz potrzebę zaakcentowania tych praw w Saharze Zachodniej oraz w obozach Tindouf, co powinno dotyczyć również więźniów politycznych z ludu Sahrawi, którzy nie mieli uczciwych procesów i powinni zostać uwolnieni;
64. podkreśla znaczenie Unii dla Śródziemnomorza jako instrumentu instytucjonalizacji stosunków z państwami sąsiedztwa południowego; podkreśla znaczenie zbliżających się spotkań na szczeblu ministerialnym dla ożywienia partnerstwa eurośródziemnomorskiego oraz nadania impetu realizacji wspólnych przedsięwzięć;
65. ponownie stwierdza, że celem partnerstwa południowego jest zbliżenie między państwami położonymi na obu brzegach Morza Śródziemnego, tak aby powstała przestrzeń pokoju, demokracji, bezpieczeństwa i dobrobytu dla 800 mln osób zamieszkujących te kraje oraz aby stworzyć dla UE i jej partnerów skuteczne ramy dwustronne i wielostronne umożliwiające im stawianie czoła wyzwaniom społecznym i gospodarczym oraz wyzwaniom w dziedzinie demokracji, propagowanie integracji regionalnej – szczególnie w dziedzinie handlu – i zagwarantowanie ich wspólnego rozwoju z korzyścią dla wszystkich, wesprzeć partnerów w tworzeniu demokratycznych, pluralistycznych i świeckich państw, zwłaszcza dzięki konkretnym programom budowania potencjału instytucjonalnego, jak również działać na rzecz wzajemnie korzystnych, zrównoważonych i ambitnych porozumień dotyczących handlu towarami i usługami, poprzedzonych przeprowadzeniem odpowiednich ocen skutków, które mogą doprowadzić do pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu; uważa, że będzie to stanowić pierwszy krok ku szerokiej „europejsko-śródziemnomorskiej przestrzeni gospodarczej”, która z kolei mogłaby przyczynić się do złagodzenia trudności gospodarczych krajów partnerskich sąsiadujących z Unią na południu i ułatwić integrację na osi Południe–Południe;
66. podkreśla, że wspieranie procesu zwrotu mienia skradzionego przez byłych dyktatorów i ich reżimy stanowi moralny imperatyw dla UE; uważa, że odzyskiwanie mienia ma bardzo duże znaczenie polityczne, ponieważ symbolizuje ono przywrócenie sprawiedliwości i odpowiedzialności w duchu demokracji i praworządności; zwraca uwagę, że odzyskiwanie mienia musi stanowić kluczowe zobowiązanie polityczne UE w partnerstwie z jej sąsiadami z południa; ponownie przypomina o potrzebie stworzenia unijnego mechanizmu mającego na celu oferowanie państwom sąsiedztwa południowego wsparcia prawnego w procesie odzyskiwania mienia;

67. zwraca się do Komisji, ESDZ i państw członkowskich o wspieranie w jeszcze większej mierze państw tego regionu w przyjmowaniu jednoznacznych przepisów prawnych i priorytetowym traktowaniu programów służących zagwarantowaniu praw kobiet, ich udziału w podejmowaniu decyzji politycznych i gospodarczych, dostępu do systemu nauczania, niezależności finansowej, a także wyeliminowaniu wszelkich form przemocy wobec kobiet;
68. uważa, że UE powinna zapewnić prawodawcom pomoc i wiedzę fachową w procesie rozpatrywania i opracowywania przepisów prawnych w sektorze ICT, co powinno uwolnić ogromny potencjał technologii cyfrowych zarówno w zakresie procesów demokratycznych, jak i rozwoju gospodarczego i współpracy regionalnej; uważa, że swobodny przepływ informacji oraz dostęp do internetu mają podstawowe znaczenie dla poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej; w związku z tym podkreśla znaczenie poszanowania wolności cyfrowej;
69. wyraża poważne zaniepokojenie nasilającą się w regionie przemocą o podłożu religijnym, szczególnie wobec chrześcijan, i wzywa Unię do podjęcia działań w tym względzie również w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa;
70. ponownie nawołuje Komisję do poprawy widoczności przedsięwzięć Partnerstwa Wschodniego oraz Unii dla Śródziemnomorza w krajach partnerskich i przybliżenia obywatelom tych krajów wspomnianych przedsięwzięć, wykazując wartość dodaną współpracy z UE;

Algieria

71. odnotowuje, że Algieria potwierdziła swój zamiar uczestnictwa w europejskiej polityce sąsiedztwa, jednak nie przyjęła jeszcze planu działania; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie negocjacji planu działania UE–Algieria oraz zdecydowanie zachęca Algierię do wykorzystania tego instrumentu w celu wzmocnienia stosunków z UE; zwraca się do UE i Algierii o przyspieszenie negocjacji w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, tak by szybko udało się przyjąć plan działania;
72. wyraża zadowolenie z podjętych przez parlament algierski inicjatyw zmierzających do zacieśnienia współpracy z Parlamentem Europejskim oraz zapewnienia wysokiej jakości dialogu politycznego prowadzonego przez te dwa parlamenty;
73. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 7 lipca 2013 r. protokołu ustaleń w sprawie powołania strategicznego partnerstwa między Unią Europejską a Algierią w sektorze energii, co ostatecznie otworzy drogę ku ściślejszej integracji rynków, rozwoju infrastruktury i transferu technologii między stronami;
74. podkreśla konieczność prowadzenia polityki w pełni gwarantującej prawa człowieka oraz podstawowe wolności, zwłaszcza wolność zrzeszania się i swobodę demonstracji; wyraża nadzieję, że spodziewana zmiana konstytucji Algierii odbędzie się w ramach otwartego i przejrzystego procesu z udziałem podmiotów reprezentujących wszystkie opcje polityczne w kraju, tak by przyczynić się do konsolidacji demokracji i państwa prawa; zwraca uwagę na sprawne działanie unijnej misji obserwacji wyborów wysłanej do Algierii w związku z wyborami powszechnymi w dniu 10 maja 2012 r.; przypomina o zaleceniach misji i

wzywa władze Algierii do wprowadzenia niezbędnych usprawnień z myślą o przyszłych wyborach; ponownie proponuje unijne wsparcie w tym zakresie;

75. wzywa Unię do jeszcze większego wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Algierii i dla programów propagujących zatrudnianie kobiet oraz młodych osób, zarządzanie gospodarcze, poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz wzmocnienie swobód i podstawowych praw;
76. zwraca się do Algierii o ułatwianie w jeszcze większym stopniu działalności społeczeństwu obywatelskiemu poprzez wspieranie wolności zrzeszania się i swobody demonstracji;

Egipt

77. wyraża głębokie zaniepokojenie rozwojem sytuacji politycznej w Egipcie po zamachu stanu w dniu 3 lipca 2013 r., polaryzacją polityczną, poważnymi trudnościami gospodarczymi, a także brakiem poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności w tym kraju oraz brakiem bezpieczeństwa w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem Synaju; z największą mocą potępia wszelkie akty przemocy, w tym ataki na kościoły koptyjskie, oraz uważa, że niedawne działania egipskich sił bezpieczeństwa miały charakter nieproporcjonalny i doprowadziłyby do niedopuszczalnie wysokiej liczby zabitych i rannych; wzywa rząd Egiptu do zaniechania takich działań; wzywa wszystkie partie polityczne do zaangażowania się w prawdziwie integracyjny dialog w celu wznowienia procesu demokratycznego będącego odpowiedzią na uzasadnione żądania i aspiracje ludności Egiptu; podkreśla, że konieczny jest proces pojednania narodowego obejmujący wszystkie siły polityczne i społeczne, łącznie z umiarkowanymi grupami w Stowarzyszeniu Braci Muzułmanów, co stanowi kluczowy element dokonania postępów na drodze przemian demokratycznych, które obejmują zorganizowanie wyborów prezydenckich i parlamentarnych; podkreśla, że UE, za pośrednictwem wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej, może być w stanie zachęcić główne siły polityczne w kraju do dialogu sprzyjającego powołaniu rządu jedności narodowej w celu przygotowania wyborów; zaleca w szczególności wysoką przedstawiciel / wiceprzewodniczącą do przekazania wyraźnego sygnału, że delegalizacja Stowarzyszenia Braci Muzułmanów zagrozi integracji demokratycznej i osłabi perspektywy powrotu do demokracji;
78. podkreśla, że podstawą pomyślnej przyszłości Egiptu może być jedynie rozwiązanie demokratyczne obejmujące w pełni funkcjonujące instytucje demokratyczne, które zagwarantują bezpieczeństwo wszystkich obywateli, oraz że przemiany demokratyczne powinny wszystkim gwarantować prawo do uczciwego procesu;
79. wzywa Unię do uwzględnienia poważnych wyzwań gospodarczych stojących przed tym krajem i ich konsekwencji społecznych z jednej strony, a z drugiej strony do stosowania zasady warunkowości („więcej za więcej”) w stosunkach dwustronnych z Egiptem i przy udzielaniu pomocy finansowej; uważa, że Unia nie powinna wiązać się pełną i szczegółową umową o wolnym handlu z Egiptem do czasu spełnienia warunków dotyczących stabilności politycznej, takich jak powołanie demokratycznie wybranych organów, praworządność i przestrzeganie praw człowieka i praw podstawowych; zwraca uwagę, że w dniu 21 sierpnia Rada do Spraw Zagranicznych powierzyła wysokiej

przedstawiciel / wiceprzewodniczącej Catherine Ashton zadanie dokonania przeglądu kwestii unijnej pomocy udzielanej w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i układu o stowarzyszeniu na podstawie zobowiązania Egiptu do przestrzegania zasad, które je warunkują, oraz przy założeniu, że w dalszym ciągu pomoc będą otrzymywać najsłabsze grupy i społeczeństwo obywatelskie;

80. uważa, że Unia powinna koncentrować swoje wsparcie na przestrzeganiu praw człowieka i podstawowych wolności, w szczególności praw kobiet i praw mniejszości oraz wolności wyznania, a także na przejściu do systemu demokratycznego, budowaniu zdolności instytucjonalnych, reformie sądownictwa i systemu bezpieczeństwa, rozwoju wszystkich partii politycznych i organizacji pozarządowych oraz na poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej; jest zdania, że UE powinna utrzymać obecną pomoc udzielaną organizacjom pozarządowym i społeczeństwu obywatelskiemu jako element strategii współdziałania z siłami politycznymi w Egipcie i wspierania autentycznego procesu przemian demokratycznych; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 21 sierpnia o zawieszeniu zezwoleń na wywóz do Egiptu wszelkiego sprzętu wykorzystywanego do stosowania wewnętrznych represji, a także o ponownym przeglądzie zezwoleń na wywóz, objętych wspólnym stanowiskiem UE;
81. docenia wysiłki mediacyjne wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej oraz uważa, że Unia powinna korzystać ze swojej wyjątkowej pozycji i z sieci kontaktów wśród głównych podmiotów w Egipcie i nadal dążyć do politycznego rozwiązania w zgodzie z podstawowymi parametrami przemian demokratycznych;
82. zwraca uwagę na sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego (nr 4/2013) w sprawie współpracy z Egipcem oraz na odpowiedzi Komisji; nawołuje Komisję i ESDZ do wyciągnięcia wniosków koniecznych do poprawy skuteczności unijnego wsparcia;

Izrael

83. zauważa, że Izrael prawidłowo wdrożył plan działania przyjęty w kwietniu 2005 r. na trzy lata i przedłużony do końca 2012 r.; wyraża ubolewanie z powodu prowadzonej przez obecny rząd Izraela polityki dyskryminacyjnej oraz wzywa do podjęcia środków w celu wzmocnienia praw mniejszości, zwłaszcza praw członków społeczności arabskiej w Izraelu i społeczności beduińskiej; ponadto wzywa Komisję i ESDZ do zintensyfikowania wysiłków i dalszego opracowywania w tym celu odpowiednich projektów;
84. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie bezpośrednich negocjacji między Izraelczykami a Palestyńczykami; podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz rozwiązania polegającego na utworzeniu dwóch państw w oparciu o granice z roku 1967 i wzajemne ustalenie zamiany ziem, przy czym Jerozolima byłaby stolicą obydwu państw; wyraża dezaprobatę dla trwającego nielegalnego osadnictwa na terytoriach okupowanych i ponownie je potępia oraz wzywa rząd Izraela do zaprzestania działalności osiedleńczej i rezygnacji ze wszystkich planowanych projektów budowy nowych osiedli; przypomina z całą mocą, że budowa osiedli stanowi namacalną przeszkodę na drodze do powodzenia rozmów pokojowych między Izraelem a Palestyńczykami oraz urzeczywistnienia rozwiązania polegającego na współlistnieniu dwóch państw; przypomina o przyjętych przez Unię Europejską wytycznych dotyczących kwalifikowania się podmiotów izraelskich i ich działań na terytoriach okupowanych przez Izrael od czerwca 1967 r. do korzystania

z dotacji, nagród i instrumentów finansowych finansowanych ze środków UE, począwszy od 2014 r.;

85. jest zaniepokojony decyzją Izraela o wycofaniu się z Rady Praw Człowieka i powszechnego przeglądu okresowego prowadzonego przez Organizację Narodów Zjednoczonych; wzywa Izrael do stosowania Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, do uznania małoletnich jako szczególnej grupy, a w szczególności do przestrzegania bez dyskryminacji praw małoletnich Palestyńczyków;
86. pomimo tego, że liczba Palestyńczyków przetrzymywanych w areszcie administracyjnym zmalała w 2012 r., wzywa Izrael do dalszego podejmowania kwestii stosowania aresztu administracyjnego oraz do zapewniania więźniom palestyńskim, zwłaszcza kobietom i dzieciom, międzynarodowych standardów praw;

Jordania

87. wyraża uznanie dla poprawy warunków współpracy między Unią a Jordanią, konkretnie w odniesieniu do podpisania protokołu dotyczącego uczestnictwa Jordanii w programach unijnych, a także dla postępów w zakresie reform politycznych, zwłaszcza powołania komisji wyborczej i trybunału konstytucyjnego oraz przyjęcia ordynacji wyborczej;
88. wyraża zadowolenie z przeprowadzenia reform politycznych w Jordanii; wyraża jednak ubolewanie ze stosowania, wbrew konstytucji kraju, sądów wojskowych w sprawach związanych z wolnością wypowiedzi, z wprowadzonych do ustawy o prasie i publikacjach zmian dotyczących publikacji elektronicznych oraz z opóźnień w realizacji działań służących wzmocnieniu niezależności wymiaru sprawiedliwości;
89. wzywa Komisję i ESDZ do priorytetowego finansowania projektów wspierających reformy demokratyczne i sądowe, walkę z korupcją oraz pomoc humanitarną dla uchodźców;
90. z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Jordanii w procesie rozwiązywania konfliktów na Bliskim Wschodzie, a także jej zdecydowane wysiłki mające na celu przyjęcie uchodźców z ogarniętej konfliktem Syrii; zwraca uwagę, że wg danych UNHCR na dzień 8 października 2013 r. liczba uchodźców syryjskich w Jordanii, w tym również uchodźców niezarejestrowanych, wynosiła 538 839; z zadowoleniem przyjąłby podpisanie przez Jordanię konwencji ONZ w sprawie statusu uchodźców;
91. wyraża głębokie zaniepokojenie wpływem kryzysu syryjskiego na Jordanię i niebezpiecznym punktem nasycenia, do jakiego zbliża się ten kraj z powodu napływu uchodźców syryjskich, co może spowodować bezprecedensową niestabilność w regionie, jeśli chodzi o zdolności i zasoby służące zapewnieniu schronienia i pomocy humanitarnej rodzinom uciekającym przed konfliktem; nalega na Unię, aby hojnie wspierała Jordanię, która musi radzić sobie z rosnącym napływem uchodźców, a także stawiać czoła olbrzymim wyzwaniom wewnętrznym, w tym niestabilności gospodarczej, inflacji i bezrobociu;

Liban

92. apeluje o szybkie wdrożenie planu działania i wyraża ubolewanie z powodu powolnego tempa reform, ale zdaje sobie sprawę z nieprzewidywalności sytuacji, zwłaszcza z uwagi na konflikt trwający w Syrii, który znacząco wpłynął na sytuację wewnętrzną Libanu, zwłaszcza z powodu napływu uchodźców i sprowadzonych z zewnątrz konfliktów politycznych;
93. uważa, że pomoc Unii powinna się koncentrować na wspieraniu instytucji i budowaniu ich zdolności, na pomocy humanitarnej potrzebnej z uwagi na stale rosnącą liczbę uchodźców syryjskich, na wzmocnieniu wymiaru sprawiedliwości i jego niezależności, a także na pomocy na granicach; wzywa Parlament Libanu do wznowienia obrad zgodnie z harmonogramem oraz do jak najszybszego przyjęcia prawa wyborczego;
94. przyjmuje do wiadomości neutralne stanowisko Libanu w odniesieniu do konfliktu w Syrii i z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Libanu podejmowane na rzecz przyjmowania uchodźców syryjskich;
95. zwraca uwagę, że według UNHCR liczba uchodźców syryjskich w Libanie, łącznie z uchodźcami niezarejestrowanymi, dochodzi do jednego miliona oraz wyraża głębokie zaniepokojenie wpływem kryzysu syryjskiego na Liban i niebezpiecznym punktem nasycenia, do jakiego zbliża się ten kraj z powodu napływu uchodźców syryjskich, co może spowodować bezprecedensową niestabilność w regionie, jeśli chodzi o zdolności i zasoby służące zapewnieniu schronienia i pomocy humanitarnej rodzinom uciekającym przed konfliktem; nalega na Unię, aby hojnie wspierała Liban, który musi radzić sobie z rosnącym napływem uchodźców, a także stawiać czoła olbrzymim wyzwaniom wewnętrznym, w tym niestabilności gospodarczej, inflacji i bezrobociu;
96. wyraża uznanie dla Libanu za zaangażowanie w przyjmowanie uchodźców syryjskich i udzielanie im wsparcia pomimo ograniczonych możliwości oraz potrzeby zapewnienia równowagi w społeczeństwie, a także za zaangażowanie na rzecz ograniczenia regionalnych skutków konfliktu; wyraża jednak ubolewanie, że sytuacja ta niekorzystnie wpływa na reformy; podkreśla znaczenie nowego prawa wyborczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;
97. z zadowoleniem przyjmuje rolę Libanu, który zapewnia schronienie ponad milionowi uchodźców syryjskich zmuszonych do opuszczenia domu i ojczyzny; pochwała zaradność ludności libańskiej w ułatwianiu przyjmowania uchodźców oraz ponownie wyraża pełne poparcie dla władz Libanu, by kontynuowały te działania;

Libia

98. zachęca władze Libii do przyspieszenia demokratycznych reform i działań mających na celu ustabilizowanie sytuacji politycznej i w zakresie bezpieczeństwa; apeluje o możliwie jak najszybsze podjęcie negocjacji w sprawie podpisania układu o stowarzyszeniu między Unią a Libią, co byłoby jednym ze sposobów wsparcia tego kraju w działaniach proreformatorskich; zachęca Libię do opracowania i przyjęcia planu działania;
99. wzywa Komisję i ESDZ do współpracy z innymi instytucjami międzynarodowymi działającymi w tym regionie oraz do uzupełniania ich działań, aby wspierać Libię w

procesie budowy demokracji;

100. podkreśla znaczenie, jakie ma budowanie silnego i niezależnego systemu sądowego, wyraża zaniepokojenie sytuacją w dziedzinie praw człowieka w Libii i wzywa do działań służących zwalczaniu rasizmu i dyskryminacji mniejszości;
101. wzywa Komisję i ESDZ do skoncentrowania wsparcia na promowaniu społeczeństwa obywatelskiego, a także na procesie tworzenia instytucji w Libii, opracowaniu konstytucji oraz szkoleniu libijskich urzędników wyższego szczebla i skutecznie działających służb bezpieczeństwa (siły zbrojne i policja), które będą w stanie zapewnić w kraju pokój i porządek; podkreśla, że UE powinna również zintensyfikować wysiłki w celu udzielenia Libii pomocy przy reformowaniu wymiaru sprawiedliwości, a także w innych dziedzinach, takich jak niezależne media, przestrzeganie praw człowieka, pojednanie narodowe i walka z korupcją, aby zaspokoić potrzeby wyrażone przez władze libijskie, w tym związane z zarządzaniem granicami, zwłaszcza na południu Libii, oraz prowadzić politykę migracyjną z poszanowaniem praw podstawowych;
102. z zadowoleniem przyjmuje rozmieszczenie w Libii misji pomocy granicznej UE prowadzonej w ramach WPBiO w celu wsparcia tego kraju w zabezpieczaniu granic i obejmującej cele krótko- i długoterminowe, które przyczynią się do umocnienia państwa i pomogą w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, zwłaszcza handlu bronią i ludźmi, nie tylko w Libii, ale w całym regionie; zwraca się do wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej o przegląd mandatu i wymiaru misji, aby dostosować je do ogromnych potrzeb na miejscu; krytykuje opieszałość procedur, szczególnie w obliczu powagi sytuacji;

Maroko

103. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Maroka w pogłębianie stosunków z UE i wykorzystanie w pełni statusu pogłębionego partnerstwa; uważa, że wprowadzenie konstytucji, reforma sądownictwa i poprawa zdolności instytucji demokratycznych, w tym również na szczeblu lokalnym, wkład w rozwój społeczny ludności Maroka, a także negocjacje w sprawie ambitnej, wyważonej i przynoszącej wzajemne korzyści pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu to kwestie, które powinny być najważniejszym polem działań Unii pomyślanych jako wsparcie dla Maroka;
104. wyraża zadowolenie z wniosku w sprawie przyjęcia decyzji Rady dotyczącej realizacji planu działania UE–Maroko wdrażającego szczególny status (2013–2017)¹;
105. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Maroka w prowadzenie reform politycznych; zaleca szybkie wprowadzenie nowej konstytucji wraz z kalendarzem przyjęcia ustaw organicznych i narodowej karty na rzecz reformy wymiaru sprawiedliwości, a także podkreśla w związku z tym, że reforma ta jest już wdrażana od trzech lat przy znacznym wsparciu finansowym Unii; przypomina, że wdrożenie reform politycznych, a zwłaszcza realizacja procesu zaawansowanej regionalizacji przy jednoczesnym poszanowaniu kulturowej, gospodarczej i społecznej specyficzności regionów, powinno być korzystne dla rozwoju Maroka i pomóc w konsolidacji

¹ JOIN(2013) 6.

procesów demokratycznych na szczeblu lokalnym;

106. wyraża zadowolenie z tego, że marokańska debata parlamentarna nabrała wigoru, jednak żałuje, że w sprawozdaniu z postępów nie zawarto odrębnego odniesienia do działalności i wyników prac wspólnej komisji parlamentarnej UE-Maroko;
107. wzywa Maroko do promowania równości płci oraz ustanowienia urzędu ds. równości płci i zwalczania dyskryminacji, a także do ratyfikowania Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet i do zmiany przepisów kodeksu rodzinnego dotyczących poligamii i małżeństwa niepełnoletnich;
108. zwraca uwagę na prace prowadzone przez Krajową Radę Praw Człowieka i nawołuje do wzmocnienia jej regionalnych oddziałów o zasoby ludzkie i finansowe, tak by umożliwić jej radzie wykonywanie i rozwijanie swojej misji;

Palestyna

109. wzywa do skutecznej realizacji nowego planu działania; z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez władze palestyńskie w związku z realizacją obecnego planu działania mimo niezwykle trudnej sytuacji; z zadowoleniem przyjmuje wznowienie bezpośrednich negocjacji między Izraelczykami a Palestyńczykami; podkreśla, że nie ma innej możliwości wypracowania rozwiązania polegającego na współistnieniu dwóch państw niż bezpośrednie negocjacje między stronami;
110. ponownie podkreśla potrzebę procesu pojednania między ugrupowaniami palestyńskimi, który UE, koordynowana przez wysoką przedstawiciel / wiceprzewodniczącą, powinna być w stanie wspierać i ułatwiać; wzywa palestyńskie siły polityczne do rozpoczęcia negocjacji w sprawie jasnego planu działania przewidującego w możliwie najbliższej przyszłości wybory prezydenckie i powszechne; podkreśla, że autentyczne pojednanie palestyńskie ma zasadnicze znaczenie dla pomyślnego przebiegu palestyńsko-izraelskich rozmów pokojowych i jest niezbędne do zapewnienia stabilności i żywotności państwa palestyńskiego;
111. wzywa Komisję i ESDZ do popierania w pierwszej kolejności działań zmierzających do powołania samodzielnych instytucji, wzmocnienia praworządności, dobrych rządów, modernizacji służb publicznych i realizacji projektów mających na celu włączenie kobiet i ludzi młodych w działalność gospodarczą i polityczną;

Syria

112. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu dalszego pogłębiania się brutalnego kryzysu w Syrii, zastosowania w tym kraju broni chemicznej oraz utrzymującą się przemocą w tej niekończącej się wojnie domowej; solidaryzuje się z ofiarami i ich rodzinami; uważa, że pogwałcenie prawa humanitarnego na tak wielką skalę nie może pozostać bez kary i domaga się zdecydowanej reakcji ze strony społeczności międzynarodowej i Unii, a także podkreśla w związku z tym odpowiedzialność za ochronę ludności cywilnej; uważa, że w świetle katastrofy humanitarnej w Syrii priorytetem najwyższej wagi dla społeczności międzynarodowej i dla Unii musi być zadbanie o to, by pomoc humanitarna docierała do osób najbardziej potrzebujących w Syrii oraz w dotkniętych

kryzysem krajach z nią sąsiadujących, zwłaszcza w Egipcie, Iraku, Jordanii, Libanie i Turcji, oraz apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na sytuację Palestyńczyków w Syrii;

113. wzywa UE do podjęcia właściwych i odpowiedzialnych działań dotyczących możliwego napływu uchodźców do państw członkowskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego monitorowania aktualnej sytuacji oraz do prowadzenia prac nad planowaniem ewentualnościowym, w tym nad możliwością zastosowania przepisów dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony, jeśli warunki będą tego wymagały;
114. wyraża najgłębsze zaniepokojenie dalszym pogłębianiem się brutalnego kryzysu w Syrii i w najostrzejszych słowach potępia użycie broni chemicznej przeciwko ludności cywilnej, co według prawa narodowego stanowi zbrodnię; ponownie domaga się odpowiedniej reakcji Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz wzywa UE i społeczność międzynarodową do przyjęcia zdecydowanego i jednolitego stanowiska i energicznego zareagowania na to poważne złamanie prawa międzynarodowego, aby wypełnić zobowiązanie do ochrony ludności cywilnej w Syrii; wzywa Unię do poparcia prób mediacji, takich jak konferencja genewska II, mających na celu znalezienie rozwiązania, które uszanowałoby demokratyczne dążenia narodu syryjskiego; uważa, że każde działanie odstrasżające musi mieć wyznaczone jasne i osiągalne cele oraz być elementem szerszej strategii politycznej służącej ograniczeniu rozprzestrzeniania się konfliktu syryjskiego;
115. wyraża przekonanie, że trwałe rozwiązanie kryzysu w Syrii możliwe jest jedynie na drodze procesu politycznego; w związku z tym popiera wszelkie wysiłki mające na celu wdrożenie postanowień konferencji genewskiej II oraz działania wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej C. Ashton, państw członkowskich i specjalnego wysłannika ONZ Lakhdara Brahimiego mające na celu osiągnięcie postępów w procesie Genewa II i na forum Rady Bezpieczeństwa ONZ; podkreśla znaczenie, jakie ma włączenie wszystkich kluczowych podmiotów w regionie i spoza niego w te działania;
116. wyraża zaniepokojenie sytuacją ludności kurdyjskiej na północy i północnym-wschodzie Syrii, której skutkiem jest duża liczba uchodźców i groźba dalszej destabilizacji regionu;
117. wyraża zaniepokojenie w związku z ogromnym obciążeniem, jakie uchodźcy stanowią dla krajów sąsiadujących z Syrią, podczas gdy występują trudnienia w finansowaniu pomocy humanitarnej;

Tunezja

118. wyraża zaniepokojenie postępującą polaryzacją życia politycznego w Tunezji; w najostrzejszych słowach potępia brutalne zabójstwa czołowych przedstawicieli opozycji; podkreśla, że należy zagwarantować wolność wypowiedzi, wolność stowarzyszania się i wolność mediów;
119. z zadowoleniem przyjmuje większe zaangażowanie Unii i Tunezji, co przedstawiono w planie działania, oraz wzywa obydwie strony do przyjęcia tego planu; wzywa Narodowe Zgromadzenie Konstytucyjne do sfinalizowania prac nad demokratyczną konstytucją

szanującą umowy międzynarodowe dotyczące praw człowieka; wzywa do zorganizowania wolnych i uczciwych wyborów i ubolewa z powodu przedłużenia stanu wyjątkowego; uważa, że kluczowymi elementami kontynuacji przemian politycznych w Tunezji są: przyjęcie zgodnej z wolą Tunezyjczyków konstytucji, której solidną podstawę stanowią wartości demokratyczne i poszanowanie praw człowieka, funkcjonujące i niezależne sądownictwo oraz media, a także przeprowadzenie nowych wyborów; wyraża zaniepokojenie z powodu coraz większej liczby przypadków sądenia dziennikarzy w Tunezji; z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie w projekcie konstytucji artykułu dotyczącego praw dziecka, na wzór oenzetowskiej Konwencji o prawach dziecka, oraz zaleca ustanowienie niezależnego mechanizmu monitorowania wdrażania odpowiednich przepisów;

120. wzywa tunezyjskie zgromadzenie konstytucyjne do ostatecznego przyjęcia konstytucji i jak najszybszego przeprowadzenia wyborów pod nadzorem Niezależnego Najwyższego Urzędu ds. Wyborów; uważa, że wprowadzenie w życie przyszłej konstytucji, reforma wymiaru sprawiedliwości, media i kodeks prasowy, a także zwiększenie potencjału instytucji demokratycznych powinny stanowić główne osie wsparcia udzielanego przez Unię;
 121. zwraca się do Tunezji o niezwłoczną ratyfikację Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet i wycofanie ostatnich zastrzeżeń jej dotyczących oraz o wprowadzenie przepisów gwarantujących równouprawnienie i niedyskryminację, w tym depenalizację homoseksualizmu;
 122. wyraża zadowolenie z zacieśnienia współpracy europejskiej oraz podwojenia wartości przyznawanej pomocy, a w szczególności z faktu, że pomoc ta została przeznaczona na ożywienie gospodarcze i rozwój obszarów o trudnych warunkach gospodarowania oraz na wzmocnienie pozycji społeczeństwa obywatelskiego;
 123. wzywa Komisję i ESDZ do zwiększenia wsparcia na rzecz posunięć mających na celu poprawę dostępności do regionów dzięki projektom rozwoju infrastruktury, działań korzystnych z punktu widzenia zatrudnienia, w szczególności ludzi młodych, społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu regionalnym oraz na rzecz reformy sądownictwa, aby zaprowadzić praworządność przy jednoczesnym poszanowaniu praw człowieka i podstawowych wolności, a także na rzecz reform socjalnych (opieka zdrowotna, szkolnictwo i ochrona socjalna) ze szczególnym naciskiem na kwestię płci, równość i dzieci znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji;
 124. wyraża ubolewanie w związku z opóźnieniem negocjacji zmierzających do podpisania i ratyfikacji kompleksowej i pogłębionej umowy o wolnym handlu;
- o
- o o
125. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządów i parlamentom państw członkowskich i krajów objętych europejską polityką

sąsiedztwa, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Euronest, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Unii dla Śródziemnomorza oraz sekretarzowi generalnemu Unii dla Śródziemnomorza.